Investeerimispsühholoogia

Nelli Janson
vanemmaakler

Täna räägime

- Investeerimine ja psühholoogia
- Peamised psühholoogilised katsumused investeerimisel
- Levinumad kauplemisvead
- Kuidas karastub investor
- Küsimused

- Finantskäitumist uurib eraldi teadusharu (Behavioral Finance)
- Investeerimisedukus ei sõltu IQ-st (Isaac Newtoni näide)
- Investeerimiskäitumist juhivad suures osas instinktid ja emotsioonid
- Investori kõige suurem väljakutse on seista silmitsi ja saada üle iseenda psühholoogilistest nõrkustest

- Liigne enesekindlus
- Valikuline mälu
- Enesekindluse puudumine
- Kahjumis positsioonidele keskendumine
- Eeltöö/investeerimiskulude ülehindamine
- Positsioonidesse armumine
- Soovmõtlemine
- Karjaefekt

Liigne enesekindlus

- Tuleneb inimese veendumusest, et oleme võimekamad, kui me tegelikult oleme
- Kontrolli illusioon
- Mineviku ilustamine
- Riskitaluvuse hindamine ainult vanuse põhjal
- Võimetus võtta vastu kaotusi

Valikuline mälu

- „Unustatakse“ kasutamata võimalused või valusad kaotused
- Antakse liiga suur tähendus lühiajalisele tootlusnäitajale ja liiga väike pikaajalisele tootlusnäitajale
- Karuturu valu minimeerimine

Enesekindluse puudumine

- Oma tuleviku ebaõnnestumiste ette välja vabandamine
- Antakse liiga suur tähendus lühiajalisele tootlusnäitajale ja liiga väike pikaajalisele tootlusnäitajale
- Iseenda otsuste saboteerimine
- Valu vältimiseks ei usaldata enda ideid

Kahjumis positsioonidele keskendumine

- Müüakse võitjad ja hoitakse kaotajaid
- „Parem varblane peos kui kümme tuvi katusel“ investeerimisstrateegia
- Aetakse segamini „halb otsus“ ja „halb tulemus“
- Valu kaotuse pärast on tugevam emotsioon kui rõõm õnnestumise üle.

Eksiarvamus seoses pöördumatute kuludega

- Positsiooni hoidmine, sest selle eest on juba makstud
- Uute asjaolude ilmnemisel kursi mitte muutmine lisakulutuste pärast

Positsioonidesse armumine

- Jäädakse oma eeldustesse kinni
- Loodud (väärtus)kuvand ettevõttest või aktsiast takistab adekvaatset otsustusprotsessi
- Levinumad „lõksud“ on soov nulli jääda või ajaloolised väärtused- pole seotud turu hinnanguga ja hägustavad investori ratsionaalset mõtlemist

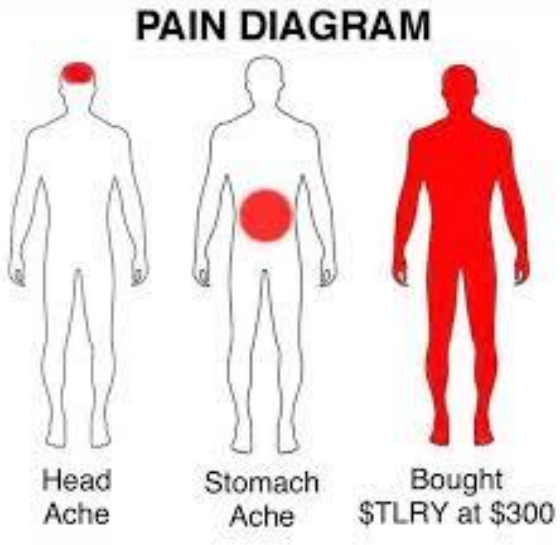
Soovmõtlemine

- Info tõlgendamine endale sobivalt
- Oma teesile kinnituse otsimine (eirates sealjuures teisi väiteid)
- Oma positiivse kogemuse ülekandmine kogu sektorile või oma investeeringule

Karjaefekt

- Gurude kummardamine (eriti algusfaasis)
- „kuumadesse aktsiatesse“ investeerimine
- Suutmatus „müra“ blokeerida

- **Investor keskendub 90% tootlusele (mille üle tal kontrolli pole) ja 10% riskihaldusele (mille üle tal on kontroll)**

Riskihaldus

- Võimaluse risk
- Tururisk
- Spetsiifiline risk
- Regulatiivne risk
- Inflatsioonirisk/valuutarisk
- Krediidirisk
- Likviidsusrisk

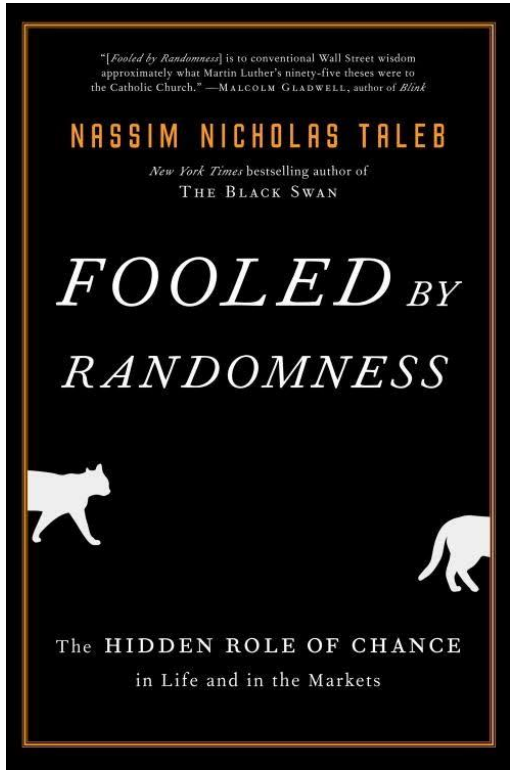
Kokkuvõte

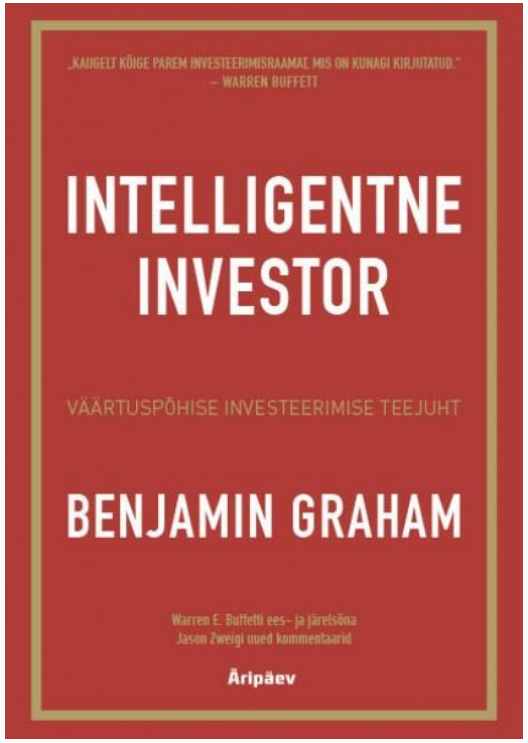
- Määra kindlaks oma riskitaluvus
- Pane paika ajahorisont
- Ole valmis oma investeerimisplaani muutma
- Ole paindlik
- Ära takerdu kinnisideesse
- Ole skeptiline
- Tunne turgu/ettevõtet
- Ära karda langusi
- Leia tasakaal

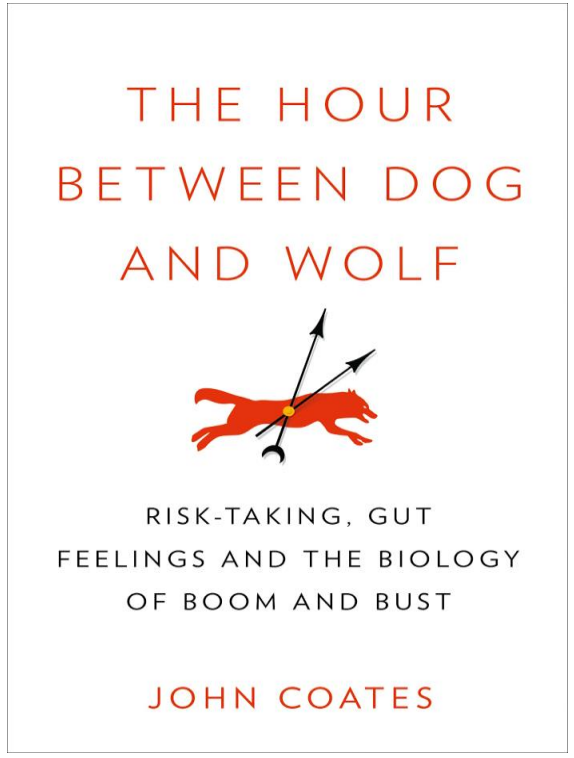
Oldy, but goody

Raamatusoovitused

Aitäh!
Küsimusi?

Nelli Janson
vanemmaakler

Nelli.janson@lhv.ee
680 2726

Käesolevas seminaris esitatud materjale ei tohi käsitleda investeerimissoovituse või -nõustamisena ega kutsena väärtpaberite omandamiseks. Finantsteenuste ostmisel tutvu alati teenuse tingimustega ning konsulteeri oma finantsnõustajaga.

Fondidesse investeerimisel tutvu prospekti ja lihtsustatud prospektiga ning vaata lisainfot lhv.ee
Investeerimisfondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda lubadust ega viidet fondi järgmiste perioodide tootluste kohta.